

kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

19.03.2020

KSL/50/03.08.01.06/2020

Viite: Lausuntopyyntöne 27.2.2020 KESELY/195/2020

LAUSUNTO HAUKANMAA - ISOVEHMAANMÄEN TUULIVOIMAHANKKEESTA / YVA-MENETTELYN SOVELTAMISEN TARVE

Solarwind by Janneniska Oy on pyytänyt Keski-Suomen ELY-keskuksesta ratkaisua ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisen tarpeesta YVA-lain (252/2017 YVAL) 3§:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen. Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Keski-Suomen liiton lausuntoa asiasta. Hankkeen alustavien suunnitelmien mukaan Toivakan kunnan länsiosaan n. 20 km Jyväskylästä etelään rakennetaan kuusi tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on maksimissaan 245 metriä ja hankkeen nimellistehoksi on suunniteltu 36 MV. Puiston liittäminen 110 kV kantaverkkoon on alustavasti suunniteltu tapahtuvan Elenian Säynätsalossa sijaitsevan muuntamon kautta.

Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa hankealue sijoittuu biotalouteen tukeutuvalla alueella sekä matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle. Biotalousalueen tukeutuvan alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäytön suunnittelussa turvataan toimivat reitistöt ja virkistysalueet ja niiden maisema- ja ympäristöarvot sekä matkailullinen hyödyntäminen. Lisäksi tuulivoimaloiden lähiympäristössä sijaitsee Ilijärven Natura-alueen (FI0900083) useita osa-alueita, joista monet ovat maakuntakaavassa luonnonsuojelualueina (SL). Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Viisarinmäki-Rutalahti (V, nro 7), sijaitsee voimala-alueesta n. 7 km päässä kaakossa.

Maakuntakaavassa on osoitettu kaksi tuulivoimatuotantoon soveltuvaa aluetta (tv): Multian Vehkoo ja Pihtiputaan Ilosjoki. Maakunnallisesti merkittävän tuulivoima-alueen kokorajana maakuntakaavassa on 10 tai enemmän tuulivoimalaa.

Maakunnalliset merkittävät tuulivoimaloiden alueet selvitetiin 3. vaihemaakuntakaavaa varten. Kartoituksen lähtökohtana olivat alueet, joilla tuulisuus oli Tuuliatlaksen tietojen perusteella 6,3 m/s tai enemmän 100 m korkeudella, joka silloin oli keskimääräinen suurten tuulivoimaloiden napakorkeus. Tuulivoimatekniikan kehittymisen takia (mm. entistä korkeammat voimalat) kartoitusta voidaan nykyisin pitää vanhentuneena, minkä takia liitto käy parhaillaan keskusteluja maakunnallisten selvitysten ja mahdollisesta maakuntakaavan päivittämisestä tuulivoimateeman osalta.

Maakuntakaavan kannalta Haukanmaa-Isovehmaanmäen tuulivoimahankkeen merkittävimmät vaikutukset voivat kohdistua hankealueen lähivaikutusalueella sijaitseviin

Natura- ja luonnonsuojelualueisiin. Ilijärven Natura-alue on laaja ja monipuolinen erämainen luontokokonaisuus, joka on suojeltu luonto- ja lintudirektiivien perusteella.

Myös maisemallisiin vaikutuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska voimaloiden koko on massiivinen ja Päijänteen rannalle sijoittuvan Haukanmaan topografia on jyrkkäpiirteistä. Matkailun ja virkistykseen kannalta merkittävän Päijänteen lisäksi voimala-alue voi aiheuttaa maisemavaikutuksia Viisarimäki-Rutalahden valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Viisarimäki-Rutalahti on poikkeuksellisen vaikuttava ja maisematilaltaan eheä murroslaaksoon syntynyt viljely- ja kalliomaisemien kokonaisuus. Maisemavaikutuksia tulee aina tarkastella tapauskohtaisesti ja vaikutusten merkittävyys riippuu mm. eri alueiden ominaispiirteistä sekä tuulivoimaloiden määrästä ja sijoittumisesta.

Keski-Suomen hiljaiset alueet selvitettiin vuonna 2013. Haukanmaa-Isovehmaanmäen tuulivoimalat sijoittuvat Haukkalampi-Ilijärvi -hiljaisen alueen rajamaille. Lisäksi Päijänne on kansallisesti tärkeä lintualue (FINIBA). Hiljaisia alueita ja FINIBA-alueita ei ole esitetty maakuntakaavakartalla, joten niillä ei ole maakuntakaavaan perustuvaa suoraa oikeusvaikutusta.

Keski-Suomen liitto pitää prosessista riippumatta tärkeänä hankkeen aiheuttamien vaikutusten kattavaa selvittämistä. Harkintapyynnön liitteenä olevassa lyhyessä selostuksessa hankkeen ympäristövaikutusten selvittäminen ja arviointi on kuvattu vielä hyvin puutteellisesti. Kysymyksiä herättää mm. mahdollinen voimaloiden liittäminen sähköverkkoon ilmakaapelilla Päijänteen ylitse. Myös aktiivinen vuorovaikutus osallisten kanssa tulee varmistaa hankkeen jatkosuunnittelussa.

Lausunnon on valmistellut Reima Väliavaara, reima.valivaara@keskisuomi.fi, 040 595 0918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.